

KALENDARIUM
Opracowała Maja Kowalska¹
**Przegląd ważniejszych wydarzeń²
(15 lutego–15 marca 2013)**

15.02. Profesor Antoni Tajduś został przewodniczącym Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów na kadencję 2013–2016. Dotychczasowym przewodniczącym był prof. Tadeusz Kaczorek. Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów działa przy prezesie Rady Ministrów, do jej zadań należy m.in. opiniowanie aktów normatywnych związanych z nadawaniem stopni naukowych doktora, doktora habilitowanego oraz tytułu profesora. Profesor Antoni Tajduś urodził się w 1949 r. w Tymbarku. Jest profesorem zwyczajnym nauk technicznych, specjalizuje się w mechanice skał i gruntów, budownictwie podziemnym, zastosowaniu metod numerycznych w mechanice skał i gruntów oraz energetyce. Przez dwie kadencje (2005–2012) pełnił funkcję rektora Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie. Obecnie jest kierownikiem Katedry Geomechaniki, Budownictwa i Geotechniki na Wydziale Górnictwa i Geoinżynierii AGH. Za wybitne zasługi w pracy naukowej i działalności dydaktycznej oraz za popularyzowanie nauki w Polsce i na świecie otrzymał Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, jest też laureatem licznych innych odznaczeń i wyróżnień. Opracował dziewięć patentów, z czego cztery zostały wdrożone, jest autorem ok. 250 prac naukowo-badawczych i ekspertyz.

18–22.02. W Kenii, w Nairobi, odbyła się 27. Zwyczajna Sesja Rady Zarządzającej / Globalne Forum Ministrów Środowiska Programu ONZ ds. Środowiska (27th Regular Session of the Governing Council / Global Ministerial Environment Forum United Nations Environment Programme). Przedstawiciele rządów opowiedzieli się za mocniejszym powiązaniem procesu badań naukowych prowadzonych pod patronatem UNEP ze spotkaniami na szczeblu ministerialnym. Była to pierwsza sesja Rady Zarządzającej UNEP w rozszerzonej formule, wynikającej z uzgodnień przyjętych podczas Konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zrównoważonego Rozwoju Rio+20, która odbyła się w czerwcu ub.r. Zmiany mają prowadzić m.in. do wzmocnienia roli UNEP w systemie ONZ. W 27. sesji Rady Zarządzającej UNEP wzięła udział największa w historii liczba ponad 150 delegacji rządowych. Uczestniczyli w niej także przedstawiciele organizacji pozarządowych, agencji i programów ONZ. Podczas spotkania do biura Rady Zarządzającej UNEP powołano wiceminister środowiska Beatę Jaczewską. Objęła

ona funkcję sprawozdawcy (ang. *rapporteur*), którą będzie pełniła przez najbliższe dwa lata. Do zadań wiceminister Jaczewskiej będzie należało m.in. całościowe podsumowanie obrad rady oraz konsultacji ministerialnych.

19–20.02. W Warszawie na konferencji „Rynek Gazu 2013 – zmiany i nowości” omówiono nowe przepisy prawne regulujące rynek energii i gazu, możliwości jego rozwoju, a także zagadnienia związane z perspektywami i biznesowymi uwarunkowaniami eksploatacji polskiego gazu z łupków oraz jego wpływem na rynek gazu ziemnego. Spotkanie zorganizowała firma Movida Conferences pod honorowym patronatem Agencji Rynku Energii, Polskiej Izby Przemysłu Chemicznego oraz Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego.

20.02. W Muzeum Przyrody i Techniki „Ekomuzeum” im. Jana Pazdura w Starachowicach odbyła się konferencja poświęcona pomysłowi utworzenia Geoparku „Dolina Kamiennej”. Uczestniczyli w niej przedstawiciele samorządów terytorialnych, m.in. Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, starostw starachowickiego i ostrowieckiego, gmin Bliżyn, Skarżysko Kościelne i Stąporków, a także pracownicy Muzeum Historyczno-Archeologicznego „Krzemionki” w Ostrowcu Świętokrzyskim, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu, nadleśnictw Skarżysko-Kamienna, Starachowice i Stąporków. Podpisano deklarację utworzenia Geoparku „Dolina Kamiennej”, który ma być obszarem ochrony i udostępnienia stanowisk geologicznych oraz promocji turystycznej północnej części województwa świętokrzyskiego. Centrum administracyjnym i edukacyjnym geoparku będzie muzeum przyrody i techniki w Starachowicach. Stworzenie geoparku jest wspólną inicjatywą PIG-PIB oraz powiatu starachowickiego. Pierwsze plany dotyczące tego obszaru pojawiły się już 2001 r.

21.02. W Krakowie wręczono nagrody w ogólnopolskim konkursie Mobile Trend Awards 2012 za najlepsze projekty i aplikacje mobilne. Konkurs Mobile Trends Awards zorganizowany przez ClickMaster Polska stanowił część II Mobile Trends Conference – wydarzenia skierowanego do przedstawicieli branży IT oraz środowiska biznesowego. Wśród nagrodzonych w kategorii „Aplikacja mobilna –

¹Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa; maja.kowalska@pgi.gov.pl.

²Część Kalendarium dotycząca informacji o przyszłych wydarzeniach jest dostępna na naszej stronie internetowej (www.pgi.gov.pl/prz_geol) w zakładce Kalendarium wydarzeń.

edukacja” znalazła się multimedialna gra edukacyjna Ministerstwa Środowiska „Kapitan Dyzio” stworzona w ramach projektu finansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Gra przeznaczona jest dla dzieci w wieku 4–7 lat, można ją bezpłatnie pobrać ze strony internetowej Ministerstwa Środowiska: <http://dzieci.mos.gov.pl>.

24.02. Do Muzeum Geologicznego Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie powrócił po renowacji model dilofozaura Dyzia. Dyzio został poddany nie tylko poprawkom kosmetycznym, ale także udoskonaleniom wynikającym z odkryć, których dokonano w ostatnich latach i które pozwoliły na lepsze poznanie tego zwierzęcia. Nowe informacje wzięto pod uwagę przy „odświeżaniu” rekonstrukcji. Model ten stworzyła artystka Marta Szubert we współpracy z naukowcami, z wykorzystaniem najnowszych odkryć paleontologicznych. Dyzio był jednym z pierwszych na świecie modeli opierzonych dinozaurów pokazanych publiczności i cieszy się ogromną popularnością wśród zwiedzających. „Powitaniu” Dyzia w muzeum PIG-PIB towarzyszyła prelekcja dr. Gerarda Gierlińskiego poświęcona dinozaurom oraz Marty Szubert o kulisach tworzenia modelu.

25.02. W Ministerstwie Środowiska w Warszawie odbył się briefing prasowy z udziałem Connie Hedegaard, komisarz ds. działań w dziedzinie klimatu w Komisji Europejskiej, oraz Marcina Korolca, ministra środowiska. Głównym tematem spotkania były przygotowania do Konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu COP19, która odbędzie się w listopadzie br. w Warszawie. Konferencja COP (konferencja stron, ang. *conference of the parties*) jest najważniejszym organem Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu (United Nations Framework Convention on Climate Change – UNFCCC), która została podpisana w 1992 r. podczas Szczytu Ziemi w Rio de Janeiro. Określa ona założenia międzynarodowej współpracy dotyczącej ochrony klimatu i redukcji emisji gazów cieplarnianych na świecie.

27.02. W Państwowym Instytucie Geologicznym – Państwowym Instytucie Badawczym w Warszawie podpisano „Porozumienie w sprawie przekazywania przez PIG-PIB do Biura Ochrony Rządu informacji o zagrożeniach” sygnowane przez szefa BOR gen. dyw. Mariana Janickiego, podsekretarza stanu w Ministerstwie Środowiska, głównego geologa kraju Piotra Woźniaka oraz dyrektora PIG-PIB prof. Jerzego Nawrockiego. Instytut zobowiązał się do wsparcia działań BOR przez dostarczanie informacji o aktualnych geozagrożeniach, nie tylko w kraju, ale również za granicą. Współpraca z BOR wpisuje się w prowadzony obecnie w PIG-PIB program zwiększenia efektywności dystrybucji informacji o geozagrożeniach. Pełne uruchomienie „centrum kryzysowego” w instytucie jest planowane na początek 2014 r.

27.02. W skład powołanej przez przewodniczącego Komisji Europejskiej José Manuela Barroso Rady Doradczej ds. Nauki i Technologii (Science and Technology Advisory Council) weszła prof. dr hab. inż. Joanna Pinińska. Rada ta jest niezależną i nieformalną grupą naukowych

i technologicznych ekspertów, którzy zapewniają merytoryczne wsparcie podczas podejmowania politycznych decyzji w Unii Europejskiej. Obok innych kluczowych projektów związanych ze wspieraniem rozwoju badań i innowacji, takich jak Unia Innowacji, Europejska Przestrzeń Badawcza oraz Horyzont 2020, wspomaga ona inteligentny i zrównoważony rozwój w Europie. W skład rady wchodzi 15 członków, którzy reprezentują środowisko akademickie, biznes i organizacje pozarządowe, są oni specjalistami z różnych dziedzin. Profesor Pinińska jest geologiem, kierownikiem Zakładu Geomechaniki Instytutu Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego. Należy do działającej przy Komisji Europejskiej Grupy Helsińskiej, która zajmuje się promowaniem kobiet w nauce.

28.02. Ruszył program Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej „KAWKA – Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii”, który ma prowadzić do zwiększenia efektywności działań administracji samorządowej na rzecz poprawy jakości powietrza w polskich miastach. Na ten cel NFOŚiGW przeznaczy 400 mln zł. Dodatkowe pieniądze będą pochodzić z wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Dofinansowane zostaną przedsięwzięcia zlokalizowane na obszarze miast powyżej 10 tys. mieszkańców (ograniczenie to nie dotyczy miejscowości uzdrowiskowych).

28.02. Ministerstwo Finansów zaproponowało projekt ustawy o specjalnym podatku węglowodorowym oraz zmiany przepisów ustawy o podatku od wydobycia niektórych kopalin. Ustawa wejdzie w życie najwcześniej w 2015 r.

1.03. Stanisław Gawłowski, sekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, wręczył powołanie na stanowisko prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej Witoldowi Sumiślawskiemu. Witold Sumiślawski jest absolwentem Politechniki Wrocławskiej, pełnił funkcję prezesa zarządu i dyrektora naczelnego w Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji we Wrocławiu. W latach 1992–2004 był wiceprezesem Izby Gospodarczej Wodociągi Polskie, przewodniczył Dolnośląskiemu Forum Wodnemu. Od 2010 r. pracował jako dyrektor naczelny w Regionalnym Zarządzie Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Pod jego kierownictwem RZGW we Wrocławiu realizował na Odrze i Nysie Kłodzkiej liczne inwestycje, które podniosły bezpieczeństwo powodziowe. Najważniejszym zadaniem nowego prezesa będzie przeprowadzenie największych inwestycji wodnych oraz uruchomienie „Informatycznego systemu osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” i dokończenie realizacji planów gospodarowania dorzeciami.

2–3.03. W Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie odbyła się 53. Międzynarodowa Wystawa i Gięda Mineratów, Skamieniałości i Wyrobów Jubilerskich „Pałac Mineratów”. Ponad 200 wystawców z Polski oraz liczni zagraniczni goście prezentowali okazy minerałów, skamieniałości i niezwykle efektowne wyroby jubilerskie. Podczas giełdy dyżurował rzeczoznawca jubilerski, który dokonywał darmowej wyceny biżuterii. Zorganizowano wystawę specjalną poświęconą

malachitom, a także edukacyjną krainę dla młodzieży – Geolandię, gdzie dzieci pod opieką pedagogów mogły uczestniczyć w zabawach edukacyjnych. Nowością była „Strefa projektanta”, w której indywidualni, często początkujący artyści prezentowali oryginalną, ręcznie wykonaną biżuterię.

4-5.03. W Bukowinie Tatrzańskiej odbyło się IV Seminarium z cyklu Chłodno o Hydrogeologii oraz towarzyszące mu IV Otwarte Zawody Geologów w Narciarstwie pod honorowym patronatem podsekretarza stanu w Ministerstwie Środowiska, głównego geologa kraju Piotra Woźniaka. W seminarium zorganizowanym przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy wzięli udział przedstawiciele firm geologicznych, ośrodków i instytucji naukowych, administracji odpowiedzialnej za gospodarkę wodną (Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, regionalne zarządy gospodarki wodnej) i Ministerstwa Środowiska. Spotkanie miało charakter dyskusji panelowej. Umożliwiło ono wymianę doświadczeń między osobami związanymi z hydrogeologią i gospodarką wodną w kraju oraz dyskusję na tematy istotne dla środowiska hydrogeologicznego. Zagadnieniami wiodącymi były możliwości wykorzystania i implementacji dokumentacji hydrogeologicznych przez organy odpowiedzialne za prowadzenie gospodarki wodnej w kraju i terenową administrację geologiczną oraz gromadzenie i udostępnianie informacji geologicznej w świetle europejskiej dyrektywy INSPIRE i ustaw krajowych. Po zakończeniu obrad, drugiego dnia, w Białce Tatrzańskiej odbyły się IV Otwarte Zawody Geologów w Narciarstwie o Puchar Głównego Geologa Kraju. Organizatorami części sportowej byli Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy oraz Przedsiębiorstwo Geologiczne Polgeol S.A.

7.03. W PAN Muzeum Ziemi w Warszawie otwarto wystawę fotografii przyrodniczej „Nasze Fascynacje 2013”. Jest ona wynikiem konkursu na fotografa roku, organizowanego już po raz dwunasty przez Okręg Mazowiecki Związku Polskich Fotografów Przyrody. Fotografem roku 2013 OM ZPPF został Łukasz Bożycki, wyróżniony za zdjęcie z kategorii „Owady i pajęczaki”: „Matka zła wszelkiego”. Na konkurs zgłoszono blisko 800 prac w 10 kategoriach („Krajobraz”; „Ptaki”; „Ssaki”; „Owady i pajęczaki”; „Inne zwierzęta”; „Rośliny, grzyby, porosty”; „Świat w naszych rękach”; „Kompozycja i forma”; „Eksperyment”; „Zestaw”). Jury przyznało nagrody i wyróżnienia za 51 fotografii wykonanych przez członków OM ZPPF. Wystawę będzie można oglądać do 7 kwietnia br.

8.03. Podczas spotkania Koalicji na rzecz Klimatu i Czystego Powietrza (Climate and Clean Air Coalition to Reduce Short-Lived Climate Pollutants – CCAC) w Paryżu Polska została jej pełnoprawnym partnerem. Inicjatywa skupia państwa, które podejmują działania na rzecz ograniczania zanieczyszczeń wynikających z uwalniania do atmosfery gazów cieplarnianych. Ma ona wzmocnić działania globalne w zakresie redukcji emisji krótkotrwałych

zanieczyszczeń powietrza (ang. *short-lived climate pollutants*, SLCPs), takich jak metan, sadza i fluorowane węglowodory (HFC). Koalicja CCAC powstała w lutym 2012 r. z inicjatywy USA i kilku innych państw oraz Programu ONZ ds. Środowiska (United Nations Environment Programme – UNEP). Europejskimi członkami są: Komisja Europejska, Dania, Finlandia, Szwecja, Holandia, Niemcy, Austria, Francja, Włochy, Wielka Brytania i Polska, będąca pierwszym krajem spośród państw Europy Środkowo-Wschodniej, który został partnerem CCAC.

11.03. Minister środowiska jako operator Programu Operacyjnego PL03 „Wzmocnienie monitoringu środowiska oraz działań kontrolnych” w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009–2014 ogłosił nabór wniosków w trybie konkursowym na dofinansowanie projektów na ogólną kwotę niemal 900 tys. euro. Program ma podnieść jakość monitoringu środowiska oraz wzmocnić działania inspekcji środowiska. O dofinansowanie ze środków funduszy EOG mogą ubiegać się jednostki sektora finansów publicznych działające w zakresie ochrony środowiska. Wnioski będą przyjmowane do 20 maja br. w siedzibie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

11.03. Główny gmach Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie, tzw. budynek A, został nazwany imieniem Jana Wyżykowskiego – odkrywcy złóż miedzi i srebra na Dolnym Śląsku. Ten wybitny geolog był pracownikiem instytutu i szefem zespołu, który w 1957 r. odkrył, a później udokumentował jedno z najbogatszych złóż metali na świecie. W uroczystości wzięli udział bliscy zmarłego w 1974 r. Jana Wyżykowskiego – żona Kazimiera Wyżykowska, brat Stanisław Wyżykowski, córka i wnukowie. Obecni byli także m.in. minister środowiska Marcin Korolec, dyrektor Departamentu Geologii i Koncesji Geologicznych Ministerstwa Środowiska Rafał Miland, prezes Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. Herbert Wirth, współpracownik odkrywcy Andrzej Rydzewski oraz ok. 100 pracowników PIG-PIB. Podczas spotkania odbyła się projekcja filmu Aliny Suwrow pt. „Wyrzecz ziemi tajemnicę”, który przybliży postać Jana Wyżykowskiego i narodziny polskiego przemysłu miedzianego. Dyrektor PIG-PIB prof. Jerzy Nawrocki wręczył małżonce odkrywcy odznaczenie „Za zasługi dla Państwowego Instytutu Geologicznego” przyznane pośmiertnie Janowi Wyżykowskiemu.

12.03. W Warszawie, w Instytucie Nauk Geologicznych Polskiej Akademii Nauk, podczas konwersatorium Centrum Badań Ziemi i Planet GeoPlanet Michał Banaś wygłosił wykład pt. „Zastosowanie fotografii latawcowej w naukach o Ziemi, ich popularyzacji i dydaktyce”. Autor przedstawił historię, metodykę, aspekty prawne fotografii latawcowej (ang. *kite aerial photography*, KAP) i możliwości jej zastosowania w naukach o Ziemi, w szczególności we właściwych badaniach naukowych, edukacji oraz popularyzacji nauki z uwzględnieniem projektów, w których bierze udział centrum GeoPlanet.